

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagjak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy l. hasábjos petit sor
10 kr., többzetű hirdete-
tésnél olcsóbb. Nyilvánter
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Néptanítóinkhoz.

I.

zon éltető reményben, miszerint soraink csakis az ügy iránti legmélyebb érdeklődésünknek fognak tulajdonítani, vagyunk bátrak a küszöbön álló egyleti gyűlések alkalmából három pontot néptanítóink szíves figyelmébe különösen ajánlani.

I. A „Népközlöny” f. é. 10-ik számában „a helyzet megváltozott” címmel egy cikksorozat jelent meg, melyben a többiek között ezek mondatnak: „... egyik lényeges feltétele a dolgok kiegyenlítésének, hogy a vezér-
fiaknál nem fog hiányozni a megbízhatóság és szava-
hihetőség, mivel az I. országos tanítói gyűlésen nem
mindig találkoztunk. — Elég tegyen idevonatkozólag
említenem, hogy midőn a VI. szakosztály letárgyalta
az országos tanítói gyűlés szervezetről szóló javasla-
tot, Várady és Czirfusz tanfelügyelők a többi hiva-
talosokkal egyetemben nyíltan erkölcsi kötele-
zettséget vállaltak, hogy a nagygyűlésen azokat ke-
resztül vinni és közös erővel védeni fogják, mik itt
szótöbbséggel elfogadtattak. A nagy gyűlésről kiadott
értéseti eléggé tanakodhatik róla miképp váltották
be hivatalosaink adott szavukat? S mivel
ilyesmivel többször találkoztunk, ne csodálkozzan-
nak hivatalosaink, ha megbízhatóságuk és
szavahihetőségük iránt megingatták be-
nünk a kötelező bizalmat...”

E sorokban megénekedt szerető tisztelet tan-
felügyelője elzárva névleg említették fel, s
állítatták a nyilvánosság elé, mint olyan, „kinek
megbízhatósága és szavahihetősége iránt
bennünk a kötelező bizalom megingott.

Ha e sorok más lapban s nem a „Népközlöny”
Tanügy”-ben látnak napvilágot, fölöttük egyszerűen
napirendre tarthatnánk. De mert éppen azon lap
közébe esik, mely egyszerűen az „egri-kalocsai egyházm.
róm. kath. néptanító-egyletek közlönye”, nehogy cik-
künk a mandatarus szerepét látszassék viselni, s a fen-
tebbi célzatosságban a mi érzelmeinket tol-
mácsolni: azokat hallgatással nem mellőzhetjük,
annál kevésbé, mert a hallgatás nagyon könnyen
beleegyezésnek vétethetnek amaz axioma szerént: „qui
tacet consentire videtur”...

Az I-ső országos tanítói gyűlésen történetekről-
künk is részletes tudomásunk van. Az érdekeinkkel
szemben ott tanúsított merevséget mi is a legszigorib-
ban elítéljük, ugy a méltányosság mint a jogosultság
tekintetében.

Dacára azonban ennek, — mivel azott előfordult
egy mozzanat különböző szempontok, s ezek szer-
int különböző kritika alá vonhatók: jogalapot a
nyilvánosság terén bizalmatlansági-töke
kovácsolására köztisztviselőben álló vezér-
fiak iránt senkinek, tehát kérdéses cikk írója-
nak sem szolgáltatathatnak.

Mi Czirfusz Ferenc kir. tanfelügyelő urban oly
férfiut bírnak, kinek ugy multja, mint jelene előtt kell,
hogy tiszteletteljesen emeljen kalapot mindenki, ki a
tan- és közügyek rögös terén szerzett érdemeket
megtámasztani és becsülni képes. Ő megénekedt valódí dísz-
kiben, míg a nevelés szent ügye egyik leglángolóbb
lelkű bajnokát és a tanítói testület őszinte barátját,
addig e megye értelmiségének legnagyobb része egy-
kori kedves emlékü tanárát tiszteli.

A hódolat és szeretet ily teljével körülfont férfit
egyleti közlönyünkben legdrágább kincse, erkölcsi ér-
zületében érinteni: megengedhetők semmi körülmény
között sem tarthatjuk. S mert lelkünk mélyéből va-
gyunk meggyőződve, hogy véleményünkkel nemcsak
nem állunk egyedül, de hogy abban tanfőúrunk tul-
nyomó többsége osztozik, azt hisszük, miszerint csakis
a közóhajtásunk kifejezését, midőn indítványba hoz-
zuk: hogy egyleti gyűléseinken a jelzett ki-
csínyes eljárást, mint érdekeink magasztos-
ságával homlokegyenest ellenkezőt, s hoz-
zánk méltatlant, visszautasítsuk s nsgos
Czirfusz Ferenc kir. tanfelügyelő ur iránti
tántoríthatlan tiszteletünknek és bizal-
munknak jegyzőkönyvileg kifejezését adjunk.

Ezt téve, csakis önmagunkat fogjuk megtisztelni
és ügyünknek sokkal nagyobb szolgálatot tenni, mint
a folytonos izgatás és bizalmatlanság szítás által, mely
uton még azok is elidegenednek tőlünk vagy legjobb
esetben közönyösekké lesznek irántunk, kikben jelenleg
barátainkat bírnak.

(Folyt. köv.)

Lajthay János.
ó-kéri plebános.

Tájékoztató

a vm. tört. társ. tagjaihoz és azokhoz, akik
még tagokká lenni óhajtanak.

(Folytatás. *)

Az alakuló közgyűlés a szervező bizottság által
készített és eléje terjesztett alapszabályokat elfogadta.
Míg ezeket a magas miniszterium megerősíti és a vá-
lasztmány rendes működését elkezdheti; nem lesz talán
fölsőleges az ennek, valamint általában a társulati tag-
gok működésében követendő irányról véleményünket
elmondani és az ügyet megbeszélés tárgyává tenni,
hogy maga idejében majd kevesebb fenakadással és
biztosabban haladhassunk előbbre.

Először is úgy vélem, egyetértünk abban mind-
nyájan, hogy a választmány első dolga lesz: bizonyos
céltudatos munka tervet megállapítani, egyes irány-
okat kijelölni és a rengeteg terjedelmes munkakört
egyek között felosztani. — Felre ne értsenek,
tiszt. tagtársaim és olvasóim! Nem valami ukázfélé
kirendelésről van szó, csak barátságos megbeszélésről
s megegyezésről. Minden társulási indító oka az, hogy
egyesült erővel törekedjék a cél felé, a melyet így
biztosabban vél elérhetni; s éppen mert még kevesen
vagyunk, azért az erőgyesítés csak helyes munkafel-
osztás mellett gondolható: ne forgásoljunk szét erőnket
az által, hogy többen ugyanazon egy tárggyal foglal-
kozzunk. Tudom, ennek is megbeszélhetetlen haszna van,
de majd ha többen leszünk, arra is ráérünk; ámbar
ezzel ismét nem azt akarom mondani, hogy ugyanazon
nagyobb horderejű kérdéssel többen is épenséggel ne
foglalkozhassanak. Szabad választására és hajlamára
keil bizni, ki mit akar dolgozni; hanem általános meg-
beszélés mégis néha határozott irányt adhat. Azért cél-
szerű lesz kitudni, hogy a munkálkodóknak jelentke-
zett tagok közül vannak-e olyanok, a kik már bizonyos
munkakört kinteztek maguknak, vagy akik a körülmé-
nyektől teszik függővé közreműködésük irányát, akik
még nem választottak tárgyat. — A tagok tehát hely-
lyesen teszik, ha a választmánynak bejelentik, mivel
szeretnének foglalkozni, mily irányban szeretnének képes-
ségüket és buzgalmaikat a társulat keretén belül vá-
rmegyénk javára s jó hírneve emelésére értékesíteni;
mily kérd seket szeretnének tisztázni, hogy a választ-
mány esetleg (például ha más már régebben vagy elő-
nyösebb helyzetben ugyan avval foglalkozik) más ér-
dekesebb tárgyra is irányozhassa figyelmét, ami —
ha saját véleményével is találkozik — más irányt ad-
hat munkálkodó vágyának. Különösen pedig, akik bi-
zonyos irányt vagy nagyobb kérdést tűztek ki maguk
elő, e választásukat a választmánnyal tudatván, ez
csak előnyükre lehet. A választmány t. i. eltekintve
attól, hogy igen célszerű ha a tagok működését é-
videntiaiban tarthatja, a társulat gyűjteményébe kerül-
hető könyveket, okmányokat és egyéb tárgyakat azon-
nal az illetőknek tudomására hozhatja, akiknek erre
munkaközben szükségük lehet; így a gyűjtemény is nem
holt töke lesz, a melyet csak néznek s bámulnak, ha-
nem mindjárt értékesítették is. Másrészt meg közhírre
tevé a tagok működését, a vármegye szellemi moz-
galmairól is hirt ad, a többi tagokat és nem tagokat
is figyelemzeti e tárgyra s tisztelettel felkéri, hogy
ezekre vonatkozólag netalán birtokukban levő vagy ál-
taluk másnál látott adatokat, könyveket, irományokat
vagy más tárgyakat az illető számára előkeressenek,
hozzáférhetővé tegyenek, azokra utbaigazítást adjanak
sat., szóval barátságos uton munkájában lehetőleg se-
gítsék. Ez, amint hálás érzetet kelt és viszonzólagá-
ra ösztönzi az illetőt, barátságos s családi viszonyt
teremt a tagok között és a munka jobb sikerét, a kér-
dés teljesebb kimerítését is biztosítja.

A kik pedig nem választottak még tárgyat, azokra
névze bátorodom némi utasításul oly munkakört
választani, a melyben bizonyára mindenki találhat magá-
nak való és általa is végezhető munkát, ha egyáltalá-
ban komoly szándéka van közreműködni a szép célra.
— Csak hogy ily esetben is, főleg hosszabb foglalkozást
igénylő munkánál nem lesz fölsőleges a bejelentés,
nehogy például mástól megelőztesse hiába fáradojon.
Minden tag legalább saját helységének és vidé-
kének multja körül tudakozódhatik és jelenéről tehet
jegyzéseket, a melyek idővel érdekes adatokká lehet-
nek még, mint a szerzetes házakban vezetett szokott
diariumok, naplók. Egy falusi jegyzőről hallottam is,
hogy több év óta hűségesen írja fel a helység nevezte-
sebb eseményeit, a mindennapi időjárást, a termésnek
mennyiségét, minőségét sat.

Tanítók, jogászok, tisztviselők, orvosok és papok
is találhatnak elég tárgyat, anélkül hogy éppen régi
okmányokat kellene fardással betűzniök. A tanügyi,
egyházi, köz-erkölcsi állapotok; egyes helységek birtok-
jogi viszonyai, nemes földesuraikkal folytatott viszályai,
a közegészségi viszonyok, egybevetve a lakosság morális
életével, táplálkozásával, foglalkozásával, a népesség
szaporodása és apadása és annak okai, telepedések,
társadalmi viszonyok feltűntetése, néprajzok, népszok-
ások és — viseletek, népdalok és — mondák, köz-
mondások gyűjtése; adóügyi statisztika, ipar, keres-
kedelem s közlekedési viszonyok, egyes szükségletek
és fogyasztások statisztikája sat. mind oly tárgyak,

*) E cikk elejét lásd a „Bácska” 24-ik számában.

a melyekhez az adatokat nem távoli levéltárakban kell
keresni, ott vannak mindenkinek keze ügyében. — Ha
pedig valaki levél vagy könyvtárak mellett van, vagy
régíratok s könyvek birtokába jutott, azokat ameny-
nyiben vármegyénket illetik, megismertetheti vagy
kivonatokat készíthet belőlök.

Hányan vannak még, akik az 1848/9. évi szo-
morú nevezetességű harcokban a csatamezőn vagy a
zöld asztalnál intőzöleg folytak be az eseményekbe!
S mégis mily kevés rendszeres feljegyzésünk van még
azon korról is. Irjuk vagy irassuk le ama napok ese-
ményeit is egyes községek, vidékek szerint; míg az
azokban részvett szemtanúk közvetlen előadásából
meríthetünk.

Nem ártana egyes nevezetesebb kérdések eddigi
állapotát a történelmi irodalom sok helyén elszórva
található adatokból összegezve újra feltüntetni és azokat
lehetőleg helyszini kutatásokkal tisztázni.

Ilyenek például a rómaiak kérdése Bácskában
és az itt talált sok római pénz, meg egyéb római ré-
giségek; az ugynevezett római sáncok kérdése
sat. Érdekes volna a Ferenc-szabó történetét is
reprodukálni, kiegészítve mostanig és a hajóforgalmat
és jövedelmét is feltüntetve; ugy a kender-termelés-
ről, ezen iparág fejlődéséről, a kivitel statisztikája sat.

Ezen munkálatok adnák aztán a választmányi és
a közgyűléseken felolvasandó értékes ése-
ket; ha szerzője pedig már előbb bizonyos okokból
valamely vármegyei lapban kinyomatná, abból egy-egy
példányt a társulatnak is küldessen be, hogy ott is
tudomást vehessenek róla és a vármegyei történelmi
irodalmi jegyzékbe felvethetessék.

Egy régi vármegyei történelmi helység névtár
megírása, a melyen szükséges, ép oly nehéz feladat még
egyelőre, míg a régi okmányok mind össze nem gyűj-
tetnek és a vármegyében divatozó összes elnevezések
is egybe nem szedtetnek. Az előbbi sokkal nehezebb
dolog, sem hogy egy-két évi fáradozással elvégezhetők,
több körülménytől függ ez, hanem annál könnyebben
lehet addig az utóbbit végezniük. Minden tag t. i.
legalább saját helységét illetőleg pontosan és lelkiis-
meretesen írja össze a helység netalán több nevét, egyes
részeinek, utcáinak, hidjainak neveit ha vannak; az
egy-egy puszták neveit, az azokban levő dülők s utak
netalán külön elnevezéseit; a rétek, halmok, erők,
tavak, sáncok sat. neveit, megjegyezve, hogy ezek
ujak-e vagy régiek? Nem fűződik-e ezen nevekhez va-
lami monda vagy hagyomány? Vannak-e a határban
valahol romok s milyenek, mit szólnak a néphit?
Találtak-e már itt, s mily körülmények közt, régi
pénzeket, edényeket s egyéb régiségeket, milyenek
azok és hol vannak?

A helység-névtárnak jó szolgálatot tehetnek a
határpári és határjárás iratok, egyes községeknek, sőt
az egész vármegyének pontos, részletes mappázása. E
részben tehát a mérnökök is a vármegye részletes és
kimerítő geographiai ismertetése által sokat tehetnek.

A főntebb mondottakból következik, hogy a vá-
lasztmány, ha tagjait bizonyos munkára felkéri, azok-
nak a szükséges segédeszközöket is adja kezükre,
a milyennel azok nem bírnak vagy nem is bírhat-
nak. De a választmány maga is ezen eszközök néme-
lyikéhez csak a vármegye közvetítése által juthat.

Midőn a tört. társulat a vármegye aegise
alá menekült és ennek pártfogása mellett meg is ala-
kult, főleg azért tette azt: mert a vármegye ezen szel-
lemi mozgalomnak is legméltóbban élére állván, ezen
kizárólagosan az ő érdekeiben fáradozó társulat tagjait
nagy tekintélye és befolyása által oly helyzetbe hoz-
hatja, a melyben azok maguk erejéből alig, vagy csak
nehezen és esetről esetre juthatnának. Azért kérje a
társulat a vármegyét, hogy ez, mint ilyen, e társulatot
kebelébe felvegye és mondja ki hivatalosan, hogy min-
denben annak érdekeit előmozdítani fogja, ha lehet
anyagi segéllyel, de erkölcsileg minden esetre. Így pl.
egy-egy nagyobb levél- és könyvtárak, a vármegye te-
rületén lakott és most az egész országban elszéledt
régí nemes családok leveles ládái talán könnyebben
nyílnak meg a vármegye kérelmére, mint egyes kuta-
tónak, és egyet mást eredetiben vagy hiteles másolat-
ban is ez uton inkább lehetne megszerezni. A vármegye
levéltárnak mult századi bármily szegényes részét is
kissé rendezni és könnyű használatú állapotba kellene
hozni. Az egyes ember által csak költséggel és nagy
időrablással (s így is csak félig-meddig) beszerezhető
vármegyei adatokat is (mint pl. minden vármegyei köz-
ség pecsétlenyomatait és az összes helyi elnevezé-
seket a nemesek armalisait sat.) a vármegye köz-
vetítésével biztosabban és gyorsabban lehetne besze-
rezni. A csatornázás, útépités és egyéb földmunkáknál
működő munkavezetőknél hivatalból meghagyja, hogy
az ilyen munka közben napfényre kerülő régiségeket
megőrizze és a találás körülményeit is pontosan felje-
gyezze; a tárgyakat pedig a vármegyei muzeumba
szállítsa.

Vármegyénkre vonatkozó igen sok régi okmány
volt már egybegyűjtve 120 évvel ezelőtt a vármegye
főügyésze által; azonban a kéziratok kötetek idővel el-
vesztek és most a nagy fáradságot újra kell kezdeni,
és az ország minden zugából újra összerakni, ami
a vármegyére vonatkozik. Mennyi rengeteg kincset le-
hetne csak Budán az országos levéltárban, Bécsben és

Pozsonyban találni! — Okvetlenül módot kell találni arra, hogy ezek mind lemosoltassanak és egy közhasznosítási vármegyei okmánytárban kinyomassanak. Ez nyilván szükséges, hogy a társulat el-örendű teendőinek merem mondani; ez, amint a tagok működését kimondhatatlanul megkönnyíti, úgy biztos és szilárd alapot is fekteti a társulat egész munkálkodására. De (nem) hogy hordereje és költséges volta miatt érett megfontolást kíván még.

A társulatunk számára azonban a gyűjtés azonban megadulhat. A választmány kérje fel a vármegyei nyomatok és lapszerkesztőket, hogy az általuk kiadott lapokat, könyveket vagy újságokat, a menyire még kaphatók, egy-egy példányt beküldjenek szíveskedjének, jövőre pedig nekünk már eleve gondoljanak. Hasonlóan felkéri a vármegyei írókat is, hogy műveikről egy-egy példányt ide juttassanak. Szóval gyűjtés hármily nyomtatványt és könyvet, mely némi világot vetít vármegyénkire, ide, rve még a szinlapokat és a közzétett írásokat is; előbbiek a vármegyei színiügyet, utóbbiak a családok ágazását mutatják. Ne vessünk meg semmit, idővel sok, csekélységnek látszott dolog is később hasznos lehet a történetíró előtt. Azonkívül egyéb régiségi tárgyakat is (rég. pénzeket, pecsétet, fegyvereket stb.) Széchenyi és havonként nyilvánosan, lapok útján tegyen azokból jelentést.

Hogy régiségeinket eddig a budapesti nemzeti múzeumba vittük, annak volt értelme; mert egész vidékünkben nem volt hely ahol megőrizték volna. Most azonban miután a vr. alispán és elnökünk szíveskedjéből a gyűjtemények számára egyelőre legalább ideiglenes helyiséget kaptunk és van, aki azoknak gondját viseli, tehát valóban ezennél is máshová küldeni a mi leteleinket annál is inkább, mert ezek alig gazdagíthatnák meg a budapesti múzeumot valamely új s ott még ismertebb speciesszel. Ez tehát semmit sem nyerne velük, de nem is veszít; annál többet nyerünk mi, ha egy itt-ottak vármegyénk tisztas régiségeit és egy helyen betéjük tanulmány tárgyává. Budapestben már annyi van, hogy helyszüke miatt padlásra, pincébe zsúfolják s így rájuk nézve hozzáférhetetlenek, míg itthon minden egyes darabot a megillető díshelyre juttathatunk. — A régiségek gyűjtésében sokat tehetnek a papok, tanítók, községi jegyzők, akik a népet felvilágosítják és a tárgyakat tőlök összeszedik, figyelvén mindig a találás minden körülményeire.

De már legyen ez elég, ugys talán untatom már a tisztelt olvasót e hosszú felsorolással, a melyet az ügybuzgóság adott tollamba, hogy minél érthetőbben fejezzem ki nézeteimet s véleményemet e tárgyról és kis megbeszélés tárgyává tegyem az ügyet. Nem tudom, az országban levő több hasonló irányú társulat közül valamelyik ilyen alapon van-e szervezve; de azt tudom és bátran mondhatom, hogy a mi társulatunk ezen változott uton haladva a sikert már előre biztosítaná magának. Mert ha a munkások száma csekély maradna is, de ha ezek így útba igazítva és feldolgozható anyaggal segélyezve, mindig eredménnyel s haszonnal dolgozhatnak, és nem kell több napi fáradságuk eredményét néha egy tollvonással ismét semmivé tenniük: ezen eredményes munka folyton fokozza tevékenységüket és munkakedvet nem engedí lelohadni.

Iványi István.

Hírek.

Főispán urunk a vasárnap esti vonattal pár napra Budapestre utazott.

Megyes alispánunk szombaton vízlecsapolási tárgyalást tartott Mélykúton.

Fejér Gyula apát-plébános ur, mint minden évben, ugy az idén is egy aranyat adott át a főgymnasium tanári karának, hogy azt a legjobb viseletű tanulóknak adja jutalmul.

Egyházi műének. A vasárnap 8 órai misén Lovich Aranka k. a., Kaltner János újvidéki tanító „Salve Regina”-ját, énekelték.

A szabadkai kórházban Dózsa Jóska csendes őrnagy felgyógyult szallmászátját s cellájában fuladva találták.

Szabó Samu bajai tanárt a közoktatási kormány Olaszországba küldi, hogy ott az olasz nyelvben tökéletesedvén, állomását a fumei főgymnasiumon kellően betölthesse.

Az utcai bolternyők Zomborban több helyen oly alacsonyban vannak alkalmazva, hogy az alattuk járókélők testi épségét veszélyeztetik. Rendőrségünk bizonyosan segít majd ezen a bajon is.

Baján Hübner Dezső I. oszt. tanuló, fürdés közben vízbe fuladt.

Szabadkán dr. Reisner Lajos megesküdött a bájos Milassin Irma k. a.-nyal.

Újvidéken 1884. július augusztus havában női kézimunka-kiállítás fog tartatni.

Mélykúti illetőségű Juhász Jusztí Szabadkán Roth Julia kereskedőnőnél volt szolgálatban, ki egyszer csak eltűnését jelentette, míg nem rá 3 hétre a padlásra fülkaszatva találták már oszlásnak indult hulláját. A vizsgálat folyik.

A zombori szerb tanítóképző-intézet hallgatói vasárnap este Radicevics Brankó szerb kiltó tetemeinek Karlóvára szállítása költségeire a „Vadászkürt” emeleti termeiben dal- és táncestélyt rendeztek. A nyolc számból álló műsor legsikerültebb részei a dr. Paesu János zombori orvos által szerzett „Szerb ima” és „Brankó-köl” című vegyes kardalok voltak, melyeket megismertettek. Ezekben a kar gyönyörű pianókkal és szabatos előadással tűnt ki. A férfikardalok közül legjobban tetszett „Rojakom” című. A karnagyot, Popovits Váza tanítójelöltet, az előadás végén kartársai korszorval tisztelték meg sikeres fardozásáért. Kaloty Darinka k. a. és Topolác Radivoj tanítójelölt egy-egy költeményt szépen és értelemmel szavaltak. Az utóbbi taglejtésében a színészség hibáztatandó. Fél tizenegy órakor kezdetét vette a tánc, mely a kiállhatatlan hőségben is vigan folyt hajnalig. Az első négyest 24 pár táncolta. A közönség közép számmal volt jelen. Az előkelőbb szerb családok alig voltak képviselve.

O-Becsére Jejszel Henrik tartalékos hadnagy s végzett jogász, közg. gyakornokká nevezetett ki.

Szabadkán jun. 6-án Gyürki Antal szőlőszeti vándortanító a szőlőoltásról díjtalan praktikus oktatást ad.

Topolyai illetőségű Bugyi Istvánt a nagyfényi pusztán 11 lopott lovadmagával elfogták.

Bajára Konrádi Károly híres cirkszát várják.

Egy paragai paraszt az újvidéki piacon eladta tehenét 40 firtért s a pénzét valami szélhámos beváltotta neki — hamis aranyokra. Tanulság világos.

Beck Samu bajai lakos ellen a esőd hivatalból megszüntetett.

Szabadkán dr. Tóth Béla orvosné sz. Szárits Anna 29 éves korában, — Ramberger Imre nyug. tanító 61 éves korában elhunyt.

A helybeli népiskolákban megtartandó zárvizsgák következő sorrendben állapították meg: Junius 16-án reggeli 8 órakor a kelet gradina-tanyai szálláson; kiküldött iskolaszéki tag: Ody János ur. — Ugyanazon nap d. u. 3 órakor a nenadics-bajai, és ennekutána a nenadics csataaljai úton levő tanyai iskolában; kiküldött iskolaszéki tagok: Dr. Ambrozovics Károly és Ambrozovics Gyula urak. — Junius 17-én d. u. 6 órakor a IV. és V. fosztálybeli tanulók torna-vizsgálata, melyre az összes iskolaszéki tagok meghívottak. — Junius hó 18-án reggeli fél 8 órakor megtartandó ünnepélyes „Veni sancte” után 8 órakor az I. fosztályban, fél 10-től pedig az I. leányosztályban; kiküldött iskolaszéki tagok: Stebler Lajos és Bálics Mátvás urak. — Ugyanaz nap d. u. 3 órakor a II. fosztályban, fél 5-től a II. leányosztályban; kiküldött iskolaszéki tagok: Mihelics Péter és Bálics Mátvás urak. — Junius hó 19-én reggeli 8 órakor a III. fosztályban, d. u. 3 órakor pedig a III. leányosztályban; kiküldött iskolaszéki tagok: Kovácsy Alajos, Hubert Ignác és Budimcevsics Gábor urak. — Junius 20-án reggeli 8 órakor a IV. fosztályban, d. u. 3 órakor pedig a IV. leányosztályban; kiküldött iskolaszéki tagok: Gottlieb Márton és Bunyi Károly urak. — Junius 21-én reggeli 8 órakor az V. és VI. egyesített fosztályban, és ugyanezen a napon d. u. 3 órakor az V. és VI. egyesített leányosztályban. — Ugyanakkor és egyidőben ezen osztályban az ismétléő leányosztálybeli tanulók; kiküldött iskolaszéki tagok: Millassevsics János és Mihályi János urak. — Junius 22-én d. u. 3 órakor a Szelenese I. fosztályában, és ennekutána ugyanezen kültéri I. leányosztályban; kiküldött iskolaszéki tag: Molnár István ur. — Junius 23-án reggeli 8 órakor a bánati vegyes osztályban; d. u. 3 órakor pedig a nyugot-gradina-tanyai osztályban; kiküldött iskolaszéki tag: Dzsiniacs Antal ur. — Junius 24-én reggeli 8 órakor a templomban megtartandó ünnepélyes „Te Deum”-mal az iskoláév befejeztetik.

Geologusaink és népünk. Az előző években többször megtörtént, hogy a nyári földtani felvételek alkalmazásával a vidék geologusainkat maguk a községi hatóságok idegen kémeknek nézték, bizalmatlansággal viseltettek irántuk, sőt egy ízben a földtani intézet egy osztálygeologusát ily gyanu miatt a községi bírósébe iscsukatta. Még nagyobb ellenszenvet mutatott irántuk a földbirtokos és munkás nép, mely midőn látta, hogy az illető geologus mint járja össze földjének minden zegét-zúgát, mint szedi föl a földről, tőni le a szikláról, vizsgálva a különféle kavics és kődarabokat, mint ás, fúr földje határán, tisztán oly egyéneket látott bennük, kiket a kormány küldött rájuk abból a célból, hogy földjeiket átvizsgálja s ennek alapján jövőre nagyobb adót vessenek ki. Ennélfogva többször megesezt, hogy a nép botokkal felfegyverezve megtámadta a kutató geologust, ki aztán futásban volt kénytelen elől a törvény oltalma alá menekülni. Hasonló esetek kikerülése végett a kereskedelmi miniszter, az idén földtani felvételekre induló geologusokat nyílt igazolványokkal látta el; a belügyminiszter pedig az ideai felvételi területbe eső megyék hatóságait oda utasította, hogy a községi előjárások útján világosítsák fel a népet a geologusok működésének természetéről és céljáról s egyúttal felhívta az illetékes csendőrpáncsnokságokat, hogy amennyiben hasonló esetek még előfordulnának, a geologusok védelmére kellő segélyt rendeljenek ki.

Vasuti állomáshely. A magy. kir. államvasutak igazgatósága következő értesítést küldte be: A budapest-szabadkai vonalon Budapest-Ferencváros állomás és Erzsébetfalva megállóhely közt fekvő „Budapest-kitérő” elnevezést viselő kitérőnél a 2111. és 2112. sz. személyszállító vonatok június 1-től kezdve, utasok és utipodgyász felvétele céljából meg fognak állni.

Bikity máj. 31. A vidék közrészvétel mellett, általános a gyászunk. A környék közös rokonszenvének örvendett plébánosunk, Radoychich Imre ur, nics többé. S ami fő, minden arra mutat, hogy önkézüleg vetett véget életének. Borzasztó — főképp egy papnál! De nem eshetik a rendes erkölcsi beszámítás törvényei alá. Amugy is mindig gyengébb lelki erejét néhány évvel ezelőtől igen erősen megtörte a hagymáz, melynek folytán az utóbbi időben jelentékeny anyagi zavarokba jött és midőn látta, hogy ezen súlyos anyagi viszonyai már-már egyházi felsőbbségének figyelmét is fölkeltek, mert administrátort kapott: a tulságig fokozott becsületetés önsulya alatt a szegény, annyira gyenge s úgy megviselt lélek, leroskad. Napokkal előbb láttuk, hogy a királyné — az ész — trónját elhagyá; de ily szerencsétlenséget nem vártunk. Mi nem itéljük el, vege az Isten igralmába és vigasztalja megtört lelki jó anyját. Temetésére most sorakoznak a papok. Itt van: Berényi apát-esperes, Vlahovics, Navratil, Válics, Kovacsics Károly, Garay, Mezey, Kanyó, Mandich, Kulunchich, Tomcsányi, Tót, Pilger; számos jegyző, kántor, tanító a vidékről, összeseregelve várja a beharangozott nagy népsokaság és nem közönséges dolog-időben. Megérkezik-e mise utánig boncolásra a törvényes hatalom? — A vidékiek erősen panaszkodnak a matheovics bikityi út miatt. Nem is értjük, hogy a kiszállítás mélykúti-tatalháza-bikity-bajai országút hogy lehet két árok és árokpartra szorítva a bikityi határon — jó hosszú darabon, midőn pedig e hó elején kevés jóakarattal rendbe hozhatott volna, mert nem volt nagy a munkaidő. Vagy tán nem vette észre a megyei utbiztos ur multkori ittjártakor e hibát? Kérünk gyors javítást. Szomszéd.

Sajtóper. Olay Lajos orsz. képviselő, rágalmozás s becsületsértés miatt sajtóperert indított a „Bajai Közlöny” ellen. A panaszlott cikk a lap 22-ik számának „Nyilttér” rovatában Kigerl János aláírással jelent meg. Panaszlevelében Olay egyenesen kijelenti, hogy vádlottnak a bizonyítást korlátlanul megengedi.

Uj divat. A szelenesei orgona-utcai 576. számú házban birkahusvágó-üzlet nyitattott. Ha csak ennyiben állna a dolog, hát az illető hirdethetné maga; mivel azonban szükségesnek találta az illető azt is, hogy a nála kapható friss birkahusra a frissen lehántott bórnek az utcán, magas póznán való kibidgyesztésével tegye figyelmessé más címűtábla hiában a lakosságot: kénytelenek vagyunk ezen — kivált meleg évadunkban — közegészségellenes ténnyt, az arra bandukoló rendőröknek figyelmébe ajánlani.

Vasárnap Fejér Eulália k. a. és Ádám Sándorné urnő a 9 órai mise alatt a gyönyörű „Lauda Sion Salvatorem” kezdetű himnust énekelték.

Az utcákon való tantuzás és mindenféle pénzre játszás oly féktelen mérveket öltött, hogy kivált ünnepnapokon a rendes gyalogközlekedést is gátolja. Ha már e gyászos és szegyenletes üzemeket korlátozni nem lehet, hát legalább tisztázza magát a közbizonyosság fennállását gátolni hivatott rendőrség azzal, hogy adjon ki ellene valami plakátot. Ez nem nagy munka s legalább elég lesz téve a formának. Annnyit bizonyosan fog érni, mint a járókán való talicskatolást s a kényszerű hernyóírtást elrendelő falragasz — hogy t. i. nem mondhatja majd senki, hogy nem tettek semmit. És ez is valami.

Vasárnap délután 6 órakor a szelenesei Stebler-féle (most Grosz) kocsmában a legények mulatság közben összehorgoltak s egy ott mulató molnár-legényt a jókedv emlékére fejten vertek. Tánmulatságokat sobase volna szabad rendőri ellenőrzés nélkül tartani.

A napokban, pénteken és szombaton, kétszer vidékünkön sokat szenvedett a gabona, részint a reggeli ködöktől, részint az apró, de sűrű jégesőtől.

Zombor város főkapitánya június 15-ig egy lovas és egy gyalog rendőr állására pályázatot hirdet.

Baján a magyar nyelvi pöttanfolyam július 9-én kezdődik.

Cégbejegyzések. Szerb kölesönös segélyző- és tatarék-egylet Újvidéken, Dimits és Vlahovits György helyett Gavrilovits István és Schillits Pál igazgatósági tagok nevei, bej. u. o. apr. 23. — Bienenfeld Johanna vegyeskereskedőő Ó Kanizsán, bej. a szabadkai kir. trvszéknel apr. 24. — Illés, Vojnits és társai rőfőskereskedők Szabadkán, bej. u. o. márc. 29. — Szabadkai díj-nok-önsegélyző egylet mint szövetkezet, keletkezett 1883. márc. 4. az igazgatóság névsora, bej. u. o. apr. 12. — Bács-Theisser Sparkassa O-Becsén, Gyorgyevits Iván helyett dr. Vlahovits Iván igazgató-tanácsosok, bej. az újvidéki kir. trvszéknel apr. 28.

A budapest-zimonyi vasutovnal kiépítettlen szakaszain, nagy sérénységgel folynak a munkálatok. A péterváradhi hid oszlopai már magasan ki vannak emelve, s a vasrészeket még ez év folytatni rá akarják helyezni. Ha valami nem jó közbe, e munkát valószínűleg már novemberben, legkésőbb decemberben megkezdik. A vállalkozók a zimonyi részen néhány mértföldnyire lerakták az acélsíneket s hordják a kavicsot és lassan mind tovább terjeszkednek a sínek lerakásával. A zimonyi nagy pályaudvar építési munkálatai szintén előhaladtak; az épület fedél alatt van s most a belső felszerelés következik. A Száván épülő hidnál a köllábak nagy caisonjaiban alatt az alap ásási munka foly. Belgrádi tudósítás szerint a szerbiai vonalon is foly a munka, s a magyarországi rész megnyitási idejére néhány kilométernyi vonalat ott is meg fognak nyitni.

Öngyilkos pap. Meltő szenzációt okozott városunkban és környékén az a hír, hogy a bikityi róm. kath. plébános Radoychich Imre, május hó 30-án, szerdán reggel maga vetett véget életének. A megrendítő eset felől különféle hírek kelttek szárnyra, melyekkel szemben mi, egészen megbízható forrásból, a következőket közölhetjük. A plébános vagyoni viszonyai már régebbi idő óta nagyon meg voltak zülálva, sőt hogy pillanatnyi pénz-avaraitól menekülhessen, hozzá nyult a kezelése alá adott egyházi pénzhez is. E miatt az érseki hatóság vizsgálatot indított ellene, plébánájába administrátort nevezett ki, őt magát pedig a papi funkciók teljesíthetőségétől előre is fel-függesztve megöltálta Kalocsára a konzisztorium elé. A szerencsétlen ember minden áron szeretett volna abból a hinárból menekülni, melybe könnyelműsége belevitett. Kedden bejött Bajára s Gy. ügyvédhez fordult, hogy annak közvetítésével kölesönt szerezzen, mert szerdára volt kitérve a határidő, mikor az egyházi számadásokat s az egyház pénzeit az e végre kiküldött bajai apát-plébánosnak, Berényi Dániel urnak át kellett volna szolgáltatnia. Gy. ügyvéd azonban kijelentette, hogy nem segíthet rajta. Radoychich erre visszament Bikityre s ott sikerült is neki még az este egy Merkler nevű földes gazdától 500 frt kölesönt kapni. Ez az összeg azonban, ugy látszik, koránt sem volt elég a hiány fedezésére; másképp érthetetlen, miért követte volna el szerdán hajnalban az öngyilkosságot. Mint ment végbe ez a szörnyű tett, nem látta senki, de a helyzetből, a hogy a holttestet találták, lehet következtetni a tragikus eset lefolyására. Berényi apát-plébános ur, ki — mint említettük — az érseki hatóságtól volt kiküldve, szerdán reggel 8 óra tájt Bikityre érkezve a parochiára hajtattott s azonnal a plébános után tudakozódott. „Még nem kelt föl”, volt a cselédék felelete. Berényi mindazáltal bement a háloszobába, köszönt, de választ nem kapott. Közlebb ment az ágyhoz s észrevette, hogy az éjjeli szekrényen egy revolver hever, míg Radoychich arcát, ki ingbe és gatyába öltözve a paplan felett feküdt, halotti halványosság borítja. Azonnal tisztában volt a helyzettel, a cselédéket föllármázta s a jegyzőért és orvosért küldött. A községi orvos nemsokára megjelent s hozzáfogott a holttest megvizsgálásához. Az ágyon s az ágynevelőn semmi vérfolt nem volt található, az ing nem volt kereszt-tüllőve s csupán baloldalon lehetett némi vörsvizvárgás észrevenni. Az inget az orvos levette a holttestről s ekkor látszott meg a pörkölt szélű sebnyílás a 6. és 7. ik borda közt. Bár a holttest, melyben a vér benmaradt, kevésbé volt megmeredve, az orvos képes volt konstataálni, hogy a halál legalább három órával ezelőt, tehát reggel 5 óra tájban következett be. Nem volt azonban oly könnyen eldörthető az a kérdés: öngyilkosság, vagy büntény fog-e fenn. Gyanút keltett az is, hogy a forgó pisztoly ott hevert az éjjeli szekrényen, jóllehet a lövés föltétlenül halálos volt, s így alig fölthetető, hogy azt, elsütése után, maga Radoychich helyezte volna ott el. A büntény gyanúját növelte még egy más körülmény is. A plébános holmijának lezárolására odaér-

Melléklet a „Bácska“ 28-ik számához.

kezett Barics jegyzőnek tudomása volt róla, hogy Radoychich előtte való nap este nagyobb összeg pénzt vett kölcsön. Ezt a pénzt hosszú kutatás után sem lehetett megtalálni. Ennek folytán a jegyző a pap gazdasszonyát, ennek a nagynénjét s egy Varga József nevű fiatal rokonát, kik a háznál tartózkodtak, letartóztatta s erről, az eset körülményes leírásával, a bajai járásbíróhoz azonnal értesítette. A vizsgálat másnap folytatván, a pénzt egy szekrényben rejtve megtalálták, s lelték azonkívül három levelet is, melyek címzete Radoychich kezérsásától eredt. E levelek közül az első Haynald Lajos kalocsai érsekre, a második Barics József bikityi jegyzőre, a harmadik F. J. bajai polgárra volt címezve. Ez utóbbi levelet sikerült megszerezniünk. Kiszájt, reszketeg vonásokkal van írva, melyek nyilván elárulják az író igazságát. Szó szerinti tartalma a következő: „Bikityi r. k. plébánia hivatal. Bikity, 1883. Kedves J... barátom! Én az étellel leszámoltam... bár ne így számloltam volna le... legyél arról meggyőződve, hogy az életben nem szivedért még soha senki annyira nem kégyelt, mint én... ne feledkezzél meg rólam akkor, midőn talán egy érdemtelen barátod előtted le és fel hurocoltatik... iránti szeretetem még a síron túl is kiterjed, légy boldog és szerencsés, kísérem az Isten áldása ott is hol nem gondold. Szerencsétlen barátod, Imre s. k.“ — Mindezekből kiderült, hogy a büntény gyanúja alap talan volt, és Radoychich öngyilkosságát követett el, még pedig következőképen. Kora hajnalban felkelt, lámpát gyújtott, felöltöztenül asztalhoz ült s megírta a már említett leveleket. Ekkor a pisztolyt magához véve, visszament az ágyba, s ott a párnáknak neki támaszkodva félig ülő, félig fekvő helyzetben lőtte be oldalába a golyót. Visszahanyatló kezéből ekkor esett ki a revolver, épen az éjjeli szekrény márványlapjára. Ebben a véleményben van az orvos is, ki a holttest felbontását végezte. Ez alkalommal természetesen azt is konstata, hogy Radoychich elméje meg volt zavarodva, midőn az öngyilkosságot elkövette, mert a rom. kath. egyház kánona szerint csakis így lett lehetséges, hogy a halottat egyházi szertások mellett, szentelt földbe temessék. A temetés csütörtökön este 7 órakor ment végbe, igen kevés ceremóniával, de annál nagyobb közönség jelenlétében, mely megilletődve kísérte az örök nyugalom helyére egy elhibázott életű ember koporsóját. (B. F.)

Előleptetés. Wippler Sándor, helybeli telekkönyvezető, a szabadkai telekkönyvi hivatal főnökévé nevezett ki.

A bezdáni hid újépítését Bruck Samu vállalkozó vette át, 2132 fnt költségvetési árból 10% ot engedvén. A hidnak július 31-re kell késznek lenni.

Zentán adótitstt Korhecz Lajos városi irnok választott meg egyhangulag.

Kiállítás ügyek. A „Bácsmegeyi női kézműipar kiállítás“ megyei rendezőkül, a zárjelbe foglalt helyekre nézve, a következő urnókat kérte fel (folytatás): Schick Mátyásné, Rácz Györgyné, dr. Pump Pét-rné (Kula); Karl Bálintné, Geyer Lajosné (Cervenka); dr. Ott Konrádné (Uj Verbász); Roth Károl Tivadárné (Ó Verbász); Pinterovics Jánosné (Lality); Mártonfi Endréné (Keresztúr); Deesy Dezsóné (Szeghegy); Molnár Miklósné (Feketehegy); Gutwein Lajosné (Torzsa).

II. A kiállítás költségeinek fedezésére rendezendő sorsjáték bélyegmentessége iránt a szegedi pénzügyigazgatósághoz benyújtott folyamodvány kedvezőleg intéztetvén el — mindazon t. urhölgyek kik ezen 10kros sorsjegyeket elárúsítás végett átvenni hajlandók, felkértem, hogy ez iránti nemes készségüket a zombori jótékony magyar négyzet elnöknőjének, Esztergamy Borbála urnó ő nagyságának tudomására juttatni mielőbb sziveskedjenek, hogy a sorsjegyek lehetőleg egyidejűleg kiosztatók legyenek. Dr. Margalits Ede, kiállítás titkár.

Kuriozum. Szabadka város május 30-iki közgyűlésén a többi között tárgyalottat Probojevics János prépost átírata, melyben Lehner templomi zsidóvallású hegedűsnek az egyházi zenekarból kihagyását kéri. Antunovics Mátyás, Pertich Mihály és Mamuzsich Agoston tárgyhoz mért magvas beszéde dacára elfogadtattat, a tanácsi javaslat, mely szerint Lehner állásán meghagyatik. No, ilyet még a vallásszabadság címe alatt nem fagyúzott senki! Katholikus kóruson zsidó kántor! Milyen megható és buzdító lehet az a „Resurrexit“ az a „Pange lingua“, az az „Ave Maria“ aminek buzgó hallgatására és együttéklésére maga az előadónok, ha legjobb akarattal van is, azt kell, hogy mondja: „Fújom pénztért; higgye, akinek tessék.“ Brrr!

Hétfői országos vásárunk, kivált a gazdaság számára dolgozó iparosoknak, nagyon jól sikerült. A német szücsök szokatlan csekély számban voltak képviselve.

Irodalom.

Jutalom-könyv. „Hazaszeretet Könyve“ c. ifjúsági-gyermek olvasmányt adott ki Dolinay Gyula az iskolai vizsgálatokra, s e szempontból kiválóan ajánlható, mert olcsó (100 péld. 27 fnt 50 kr., 50 péld. 14 fnt, 20 péld. 5 fnt 80 kr.), díszes és gazdag tartalmú. Tartalmát honszeretetre lelkesítő érdekes közlemények képezik. Írtak bele: Váradi Antal, Dr. Molnár Antal, Komócsy József, Mikszáth Kálmán, Porzolt Kálmán, P. Sztarmy Károly, Radó Antal, Hevesy József, Reviczky Gyula, Szépfaludy Ö. Ferenc, Dolinay Gyula, Földváry István, Relle Iván, Incezy László, Sziklay János, B. Büttner Lina, György Aladár, Hentaller Lajos, Adorján Sándor, Taylné Hentaller Mariska, Perényi Kálmán, Berényi László, Brankovits György, Szabó Endre, Horváth Zoltán, Dr. Rupoly M. Ernő, Lévy Sándor. A kötetke allegorikus színes borítékba van foglalva és 15 történelmi kép díszíti, 6 tömött ívre terjed, nagyobb gyermekeknek kitűnő, becses ajándék. Kisebb gyermekek számára a fentebbi áron kapható a „Gyöngysorok“ c. képeskönyv. Mindkettő levelezőlapon szerzőnél (Budapest, zöldfa-utca 32. sz.) utánvétellel rendelhető meg, s azonnal küldetik. E célszerű és jutányos jutalomkönyveket ajánljuk az iskolahatóságnak.

A szarvasmarha- vagy juhtenyésztés érdemesebb-e Ó-Kanizsán, illetőleg a Tiszaparton.*)

Az állatok egyike vagy másikának nagyobb mérvű tenyésztése a helyi viszonyoktól, ugyszintén a legelő- és kaszálók mennyisége és minőségétől függően, nem nagy fejtörésre kerül a komolyan számolónak a tapasztalatok alapján szerzett ismeretek összegéből vont ítélet alapján helyesen következtetni, ha az állattenyésztésnél figyelmen kívül nem hagyható tényezőket a számításból ki nem felejt.

Ha néhány évtizeddel visszatekintünk a múltba, midőn még a Kárpátok oldalain fakadó folyók árjait magába fogadó Tiszánk széles szabad lefolyása nem korlátoztatott, hazánkban a Tisza melléke, a magyar nagy alföld volt a marhatenyésztés valódi hazája: de manap, midőn a legmagyarabb folyó árjai beköbörögve, szűk mederbe szorítva hűpölyög, azt látjuk, hogy hazánk hegyes és dombos vidékeinek völgyeibe költözött át a szarvasmarha-tenyésztés. A Tisza mentén általában mint Ó Kanizsán a szarvasmarha tenyésztése a jelen időben csak árnyéka a múltinak nem tagadhatni, hogy nem üzenték manap is elég nagy mérvben, de a jelen viszonyai a szarvasmarha-tenyésztésnek itt, ma már nem kedvezők, oly annyira feltűnő a visszaesés, miszerint a gulyák száma a multéhoz ugy viszonylik mint 1:5. A jószág kifejlődtségére sem hasonlítható a multbanhoz, a tenyésztőnek sajnosan kell tapasztalnia, ugy állata, mielőtt kifejlődnek, megvéni.

Azon községeknek, melyek a szarvasmarha-tenyésztést hasznolt hajtólják s nagyban akarják üzni, a tenyésztendő állatok mennyiségéhez mért jóminőségű kaszálók és legelőkkel kell bírnia. Ó Kanizsa városa pedig ezek egyikével sem dicsekedhetik, nem mintha a természetől nem volna e tekintetben is elég bőven megáldva; v. n. elég nagy kiterjedésű de rossz minőségű legelője, a mi lehetne azonban jó is, ha a búza termelés mellett csak kevés másként gondolkodnának a szarvasmarha-tenyésztést nagy fontosságáról.

A mint nagyobb és nagyobb mérveket öltött a Tisza szabályozása, azon arányban fogyott partjai mentén a jóminőségű kaszáló és legelő s vele lépést tartott a szarvasmarha-állományok apadása: az a kevés, mely manap a kopár legelőkön tengődik, elesenevészett, elsatnyult oly annyira, hogy 3-4 éves korában sem bír oly erővel, mely képessé tenné a terhes munka elviseelésére: a tenyésztőnek befektetett tőkét sem kamatoztatja hasznolt hajtólják.

A marhatenyésztésnek eme miserabilis állapota Ó Kanizsán nem egyedül abban keresendő, hogy a Tisza árjai a kaszálókat és legelőt ma már nem öntözi, hanem azon terde irányú idétlen gondolkodásban, mely a megzavagadást egyedül csak a buza termelésben hiszi megvalósíthatni.

Az bizonyításra nem szorul, hogy a szarvasmarha-tenyésztés egyik fíkkelléke a gazdálkodásnak. Azon gazdálkodó, kinek jószágállománya nincs arányban termőföldje kiterjedésével, szántóföldjét sem nem művelheti kellőképen, sem annak termőképességét fön nem tarthatja. Elvitázhatatlan tehát a képviselő testület határozatának igazsága volta, midőn a nagy mérvű öltött juhtenyésztés korlátozását a szarvasmarha-tenyésztés végett kimondá; de nem azon értelemben mint ezt föl fogja a képviselő testület.

A szarvasmarha okszerű tenyésztése megköveteli, hogy a tenyésztő vagy gazdálkodó elegendő és jóminőségű takarmánnyal rendelkezék, ha azt akarja, hogy állatai erőteljesek, munkaképesek és befektetett tőkét kamatoztatók legyenek. Az állatnak téli takarmányul jobb a széna vagy a mesterségesen termelt takarmány, mint az itt szokásba vett szalma vagy kukoricaszár, míg az előbbi egyesíti magában mindazon tápanyagokat, melyekre az állatnak szüksége van, addig e két utóbbin a jószág csak tengődik, kigyengül oly annyira, hogy a legközelebbi legelőn is alig, nemhogy a silány kopáron bírjon erőre kapni. Továbbá szükséges a szarvasmarhának tisztántartása is, a mi annak minél több ízbeni megvakarásában nyilvánul, „a tisztaság fél abrak“ tartja a gazdai közmondás, nem elég tehát a szarvasmarháinkat a megtevésedéstől csak úgy óvjuk meg, ha azt bizonyos zsiradékkal bekenjük. A zsiros ruha előbb szennyesedik mint a tiszta. Azon embernek, ki hosszú időn át zsiros ruhában jár, arcszine nem élet piros, halavány, azon rigózólgés következtében, melyet tisztátlan ruhája testiegségének rovására magába vesz, nem különben van ez az állatnál.

Ha Ó Kanizsa gazdálkodói nagy mennyiségben szeretnék az erőteljes, nem pedig az elsatnyult szarvasmarhát tenyésztetni: először is kövessék a komolyan számító gazdálkodók eme arany mondatát: „markolj csak keveset, de azt jól megszorítsd; ne a földet, hanem a munkát szaporítsd.“ Ha e mondat értelmében rendezik gazdálkodásukat, befogják látni; hogy szarvasmarháik és lovaik számára a legelő nemcsak elégséges lened, hanem ezek számát megkétszerezhetik, anélkül, hogy irtó harcot kelletnék folytatniok a gazdálkodásban szintén nélkülözhetlen juhnyáj irányában.

Az annyira-amennyire keresztül vitt Tisza-szabályozás célba vétele alkalmával célul nem is lehetett egyedül keltüze, hogy minél több szántóföldet nyerjenek a folyómenti községek, hanem valószínűleg az is; hogy minél több elsőrendű takarmányt termő kaszálók létesüljenek. E tény következtében Ó-Kanizsának is szerencsés fekvésénél fogva majd kétezer holdnyi kaszálója volna, ha a minden talpalatnyi tért szántóföldde alakítani akaró számítás nélkül rajongás engedné: pedig e város határában annyi a szántóföld, hogy a munkáskéz alig elégséges a megművelésre, s még is alig van jobb módú gazda, ki terjedelmes termőföldet mellé a bérbe adott közvagyonból majd ugyanannyit ki ne venne hasznolt végett.

A bérbe adott szántóföldek termőképessége fön tartású a lég urai a madarak eszközlök s nem is lehet másként, —? — minthogy a bérbeadás csak egy-egy évre történik azon változatossággal, miszerint a földben egyik évben kalászos, a másikban kapás növény termeltetik. Hogy a szántóföldnek ily forma használ-

* E cikkre igen érdekes reflexiókat fogunk közölni. Szerk.

lása idővel mennyire kiszivattyúzza a föld termőképességét, elég példa volt és van rá.

Az állattenyésztésre azonban ez még nincs befo-lyással, hanem hogy a rétek nevezett, majd kétezer holdnyi elég jóminőségű takarmányt termő vízenyős térség is szántóföldde alakittatik át, ez már a helyett, hogy hasznolt hajtana, kárára van ugy az egyeseknek, kik az eshetőségben helyezett hűt reményekért nem ritkán összes vagyonukat kockáztatják, kárára van az összes lakosoknak, ki hogy takarmányhoz jusson, azon szomszéd községekbe kell mennie, melynek összes földjei nem oly kiterjedésűek mint Ó Kanizsa rétsége. E különben gazdag, de takarmány dolgában szegény város, ugy van, mint a fősvény, ki pénzes ládáján éhezve ül, milliói dacára. Különböben ősi magyar szokás, ami szomszédodnak van, ne legyen neked.

Ha Ó Kanizsa gazdálkodói nagy mennyiségben szeretnék tenyésztetni a szép, erőteljes, nemesfajú lovat és szarvasmarhát, ugy rétségét ne mint szántóföldet, hanem mint kaszáló adja ki hasznolt bérbe, álta a hármast fog elérni, ugyanis először egyes lakosai hűt remények táplálása által nem mennek tönkre, másodsor, a rétek holdját nem 12-16 forint, hanem 20-25 frtért adhatja ki bérletbe, harmadsor, e módon a rétek egyharmadát mint legelőt használhatja, hol bőségben talál füvet jószága, midőn székes talaju legelőjén a nyár forró időszakában étlenül lézeng gulyája és ménese; és még negyedsor is van, nem kell az itteni viszonyoknál fogva nélkülözhetlen juhnyájakat legelő hiánya vagy a rossz legelő miatt az egyeseknek elpocsékolni, a mi által ismét csak a város jövedelme szaporodik és az ország, ugy mint az egyesek jobb-lete gyarapszik.

Juhtenyésztés nélkül, vagy ennek csekély mérvben üzött tenyésztése következtében az itteni viszonyok mellett a földművelés, illetőleg a föld termőképességének fön tartása, nagyban hátráltatnék, annak dacára is, még ha a szarvasmarha-tenyésztés a legmagasabb színvonalon állana. A nagyobb mérvben üzött juhtenyésztés szükségességét igazolják, részben az egyes gazdálkodók birtokában levő nagy kiterjedésű szántóföldeknek a város és egymástól távolra, részben a föld termőképességének addigi ki nem zsalolása; mely a bővebb trágyázást, mint melyet a juhok részint az aratás után a tarlót fölvert legelőn, részint a bujanóvesű buza leteleltetése alkalmával végeznek, nem követeli.

Különböben is a közlegelő a talaj minőségénél fogva csakis juhlegelőül használható föl legelőszerebben. A juh nem szereti a nedves, kövér legelőt s rajta soha sem bízik ugy meg, mint a kevésbé füves, száraz talaju legelőn. A nedves talaju legelőn a juh a gyógyíthatlan lépmetely betegségre esik, mely betegség a leg-erősebb fajú juhokat is egy két év lefolyása után elpusztítja. Ó-Kanizsa város közlegelője pedig általán szikes talaju, minek következtében szarvasmarha-lege- lől csak nedves időjárás mellett alkalmas. Ha az idő- járás a szikes talaju legelőkre nem kedvező, tehát szá-raz, ugy ezek csak a tavasz és ősziidők alatt nyujtanak elegendő táplálékot a kövér legelőt kedvelő szarvas- marha számára. A legelőnek eme talaj minősége is oda utalja gazdálkodóinkat, miszerint a juhtenyésztést nem megszorítani, hanem előmozdítani parancsolja önérdékük.

Hogy tehát szarvasmarha-tenyésztésük is virá- zásnak induljon, kell, hogy az eddig szántóföldül hasznolt kaszálónak ha nem több, de egyharmadát legelőül fön tartásuk azon hónapokra, mikor a jelenlegi legelőn az esőtlen időjárás következtében jószáguk táplálékot nem talál.

Ha a rétség jövőre kaszáló és legelőül használ- tatnék a város jövedelme csorbulást szenvedne e? Nem, sőt szaporodnék, anélkül, hogy egyesek általa károsod- nának. Tegyük fel, hogy a 2000 holdnyi rétségből 1600 holdnyit 16 forintjával ad bérbe, a jelen viszonyok szer- int a város bevesz belőle 25,600 forintot. Ha ebből 600 holdnyit legelőül hagyja meg, a mikor bár ki is 3 forinttal többet adna egy darab szarvasmarha-lege- tetéséért, és ha feltesszük, hogy manap 4000 darab szarvasmarha használja a leg- lőt, kapna a város 12.000 forinttal a jelenleginél többet; az 1000 holdat kaszáló- képen adná ki, melynek holdját 20 forintért adná, kapna érte 20.000 forintot, az ezen körülmény szerint a juh- legeltetést is 10 krajcárral fölebb lehetne emelni, ugy ha felvesszük 8000 darab juhot, a baveitnél a több- let lenne 800 forint. Ha most már összevetjük, lát- juk, hogy a különbség nem megvetendő csekély összeg, hanem 7,200 forint.

Hogy a különbséget mily hasznosan kamatoztat- hatná városunk, jövőre.

r. i.

A „Gazd. Egylet“ közleményei.

A maghamisításokról. Évek hosszú során át kel- lett gazdáink nagy részét figyelmeztetni, hogy vető- magul aprószemű, selejtesebb és harmadrendű magvakat vetésre ne használjanak. Mig az állattenyésztés terén csakhamar meggyőződtek gazdáink, hogy csakis a jó apa- és anyaaállatok után lehet jó utódokra számítani, addig a növénytermelés terén gazdáink legtöbbsé- geseleg a jó magot újra földbe vetni; sőt voltak olyanok is, kik határozottan azt állíták, hogy az elesene- vészett magvak után ép oly jó a termés, mintha a legteltebb szemeket használták volna a vetésre. Az utóbbi években azonban az okszerűbb gazdálkodási el- vek mindinkább tért foglaltak, és gazdáink belátták, hogy ki szemetet vet, szemetet arat. Kétségtelen, hogy a rostahulladékból kikerülő vetőmag bőségesen tartal- mazza éppen azon gyommagvakat, melyek földünkben a legjobban diszlenek.

Sajnos, hogy mig gazdáink az okszerűbb gazdál- kodási elvek elfogadása által a vetőmag minőségére és tisztaságára mind nagyobb gondot kezdenek fordí- tani, addig magkereskedőink egy része, szemben ezen javulással, mindent elkövet, hogy ezen javulást mi- hamarabb hanyatlás váltásá fel. A magkereskedők egy része ugyanis azt tapasztalván, hogy gazdáink a jó és tiszta vetőmagért nem szívesen fiz- tik a ma- gas díjakat, oly módon vélték a magkereskedés- nek lendületet adni, hogy árjegyzékeikben rosta- hulladék, herealj, tisztított herealj és lucernahul-

ladék név alatt silány minőségű, rendesen igen kevert tartalmu magvakkal kínálgatják a gazdaközön-séget. Nem elvéte előforduló esetekről van itt szó, hanem évente megújuló rendszeres csatlásról. A földmiv-
velési miniszterium már ismételt figyelmztette az illető magkereskedőket, hogy az efféle gyomok áruulásá-
val hagyjanak fel, s hogy ellenkező esetben neveiket nyilvánosságra hozza. Mind ez mit sem használt. A miniszterium tehát a folyó évben is felhívta a gazda-
sági egyesületek folytán gazdáinkat, hogy ily gazmag-
vakkal telt áruk vételétől óvakodjanak. E figyelmztetés
egyszersmind érdekes adatokat tartalmaz a fent említett név alatt forgalomba kerülő magvak értékéről,
így pl. egy mutatvány „herevegyitékben” 21 1/2 szá-
zalék Medicago sativa, 76 százalék trifolium repens és
11 százalék ornithopus satirus csirázott s e mellett e
mutatvány 215 szem aranmagot tartalmazott.

Egy másik „Lucerna piaci áru” elnevezés alatt forgalomba kerülő mutatvány kilogrammonként 1800
aranmagot tartalmazott; a „félíg tisztított lucerna”
néven hirdetett pedig 69300 aranmagot tartalmazott
kilogrammonként.

E néhány adatból is kitűnik, hogy e lelkiismer-
etlen csalások által mily károkat szenved növényter-
melésünk. Oda kezdünk jutni, a hol a magvizsgáló ál-
lomások felállítására előtt Németország volt. Tagadha-
tlan, hogy ezért első sorban magkereskedésünket kell
vádolnunk, azonban vádolnunk kell gazdáinkat is, kik a
magvizsgáló állomásokat korántsem veszik annyira
igénybe, mint a mennyi különösen magkereskedelmünk
jelenlegi állapotánál azt igénybe venni szükséges volna.

Alig lehet indokul a magvizsgálással járó költsé-
geket emulasztással felhozni, mivel ezek azon összeg-
hez képest, mit a gazda vetőmag alakjában befektet,
elenyésző csekélyek. Rá kellene gazdáinknak szokni,
hogy a még oly megbízható magkereskedőtől vett ve-
tőmagot a felhasználás előtt, egyik megvizsgáló állo-
más után annak csiraképességére és tisztaságára meg-
vizsgálta, és hogy az esetleg előforduló hamisításo-
kat kiméletlenül nyilvánosságra hozva, gazdatársait az
illető magkereskedőre figyelmeztesse.

Sajnos, hogy ezen figyelmztetéssel egyszersmind
többé-kevésbé ki van merítve a magkereskedőkre ró-
ható büntetések száma. E tekintetben készséggel csat-
lakozunk az országos gazdasági egyesület azon elhatá-
rozásához, mely szerint nagyon is kívánatos volna,
hogy a törvényhozás megadja a földmivvelési miniszter-
nek azon jogokat, melyek segítségével a növénytermel-
ésünket annyira károsító lelkiismeretlen csalások elkö-
vetőit a szenvedett károkhöz képest kellőleg megbün-
tethesse.

MIKOR A NAGYTISZTELETŰ ASSZONY HINTÓT VETT.

Írta: K a j a b u s z .

(Vége.)

Miután illendőképénvaló módon megbámultatott
volna, határozatlan kimondá Aranka, hogy még ma
meg is próbálhatjuk, olyan szép idő van este felé. —
Annál fogva Ferenc kocsis megbízta az ő kamarásait,
a Szellőt meg a Villámot, hogy ezután már
uri lovak lesznek; mit azonban azok — érzéketlenek
lévén a közzöröm iránt — eléggé meg nem róható kö-
zönységgel fogadtak. Hiába, a hiszág iránt már az
ő korukban nincs fogékonyosság a lóban sem, mert mi-
után életük virágkorát a haza szolgálatában töltötték
el (t. i. a honvédek közt), annál fogva most már cse-
des nyugalom után sóvárogtak s nevének, mely nagy
igényeket támasztott haladási képességük iránt — egy-
általán nem feleltek meg. Mindamellett ellenmondás
nélkül hagyják magukat befogattatni, sőt alapos való-
színűséggel föltehető, hogy a büszkeségnek némi szuny-
nyadó csirája is megmozdult fölszerszámozott kebelük-
ben, midőn hallák a hintó arisztokratikus zörgését.

— Ugy-e lesz szíves elkísérni bennünket? —
kérde Aranka a káplánt.

— Oh könyörgöm, akár a világ végéig.

— Nem, csak a szőlőig megyünk, majd a hintóba
ülünk együtt.

— Oh, akár a hintó után menjek gyalog.

— No ne bohóskodjék! — S ha nem hitte volna
az uramöcsém a boldogságot, ugy bizonyossá tette ar-
ról a nagytiszt. asszony szava, ki azon a hangon,
melyhez szokva volt a káplán, határozottan mondá:
tiszteletes ur velünk jön!

Mikor kihajtott a Ferenc kocsis, nagyobb volt a
bámulás a környék részéről, mint mikor egy új hajót
vitre bocsátanak. A Szellő meg a Villám önére-
zetes trappal robogott kifelé a városból. Az uramöcsém
ott azon a szemközt lévő feltámaszható ülésen ugy
érezte magát, mintha az egész csillagos menyország
részakadt volna s annak a legislegszebbik angyala
ülne ott vele vis-à-vis; akkor sem volt hozzá ilyen
közel a boldogító szerencse, mikor első volt a legáció
választásban. Nem bánta volna, ha most meg nem áll-
nak, míg meg nem teszik a Vasko de Gáma útját, míg
körül nem hintózzák a földet. — Oh áldott legyen
minden bukni készülő tapeciros, aki olesón adja el a
hintót!

Az első próba közmegelegedésre ütött ki. No azt
a dicséretet, amit Aranka rárokott! Hogy hát annyit
sem ráz, mint a hajó; az ember nem is veszi észre,
hogy megy, (ezt a káplán igazán mondhatná) mintha
csak a fauteuil-ban ülne; még a kerek zörgése is
olyan a más kocsi zörgéséhez képest, mint a francia
beszéd a vaskos magyar beszédhez viszonyítva. Aztán
nem is lehetne vele ledőlni, olyan szépen megfordul
egy helyben maga körül, mint az óramutató.

Ettől fogva rendes napi teendő lett a hintózás;
a patikárusék előtt okvetlen el kellett hajtani, hadd
lássák, hadd egye őket a méreg! A szőlőbeli munká-
sok pontosan megtudták határozni az időt a hintó arra
való járásáról, már a tanyai kutyák is indifferensek
lettek, pedig első megjelenésekor ugyanám támadó áll-
lást foglaltak el irányában. — Az uramöcsém szívében
pedig valami kitalálhatatlan növény egész bimbózás-
nak indult a természetnek olyatén jótékony fordulása
folytán, hogy azzal, akit eddig csak az asztalnál szem-
lélhetett mély respektussal, most naponként egy-két

óraig hintózik olyan észbontó közelségben, hogy egy
lénia sem férne közéjük.

Es ki csodálkozik ezen? Tehe-e arról valaki,
hogy a szunyog szeret a gyertyába repülni, kivált ha
az a gyertya szemmel láthatólag felé lobogtatja láng-
ját? Mert felé lobogtatja. Nincs abban semmi rendki-
vüli, ha a kalitkából kiszabadult madár rászáll a leg-
közelebbi fára. Aztán nem is volt valami mód nélkül
kifogásolni való külseje az uramöcsémnek, sőt mikor
egész ornatuába csapta magát, még jó is nézett ki,
(temetésen legalább mondogatták a paraszt lányok).
Ígaz, hogy nem tudott ugy kotillont táncolni, mint a
patikárus fiai, de hát több gondot is fordított ő a feje,
mint a lába kiképzésére. Denikve az aranyos stiglinc
— mint ő nevezte — napról napra édesdedebb röpke-
dészel szállódás körül a tiszteletes ur közel lévő érzel-
meinek virágos fáját. Mindig is imádkozott valamelyes
kisebb kiadású szerencsétlenségért, hogy alkalma lenne
megmutatni az ő önfelelőző készségét s elkövetni
Arankáért olyan valamit, minőt hajdan a Templáriusok,
Johanniták s más lovagrendbeli férfiak cseleked-
tek a hölgyek érdekében. No erre is nyílt alkalm.

Egy meleg nyári napon, amint a kiégett domb-
oldalon robogva lefelé a hintó azzal a szép arisztokra-
tikus zörgéssel, egyszerre csak úgy tett, mint a vad-
nai gyülekezet tagjai a hatvanas években. — Hát azok
hogy tettek? Ugy, hogy a patak jobb oldalán lakó
nemeselek elszakadtak a patak bal oldalán lakó nem-
meselektől s nem akartak azokkal egy templomba járni,
adván temetelen alkalmat a köztük járó traktuális
küldötteknek az egyenlőség és testvériség keresztényi
eszméjének bőséges fejtegetésére; így a hintó is meg-
hasonlván önmagában, első része elszakadt a hátulsó-
tól s nagy erővel nyargalt le a dombon, míg a hátsó
rész nagyot zökkenve ütötte magát a kopár földre, ki-
öntvén magától egész beltartalmát. Aranka ugy üte
fejét valami ott ácsorgó bodzabokor törzséhez, hogy
eszméletét veszíté. — A káplán holtra ijedt, kézelhet-
len gyorsasággal rohant a közeli kuthoz, saját újonat
új kalapjában hozott vizet, karjai közé fogva a leányt
mint egy letört virágot, locsolgató annak halavány
arcát s vizgatózó bibliai citációkkal igyekezett magá-
hoz téríteni. Oldalt a nagytiszt. asszony nyugdéselt.
Észrevehető volt rajta, hogy ő is szeretett volna el-
ájulni, de nem volt kéznél senki, aki gondozza. Végre
fölynyitá szeméit Aranka s az uramöcsém jobban meg-
örült annak, mint harmadé a kápláni bizonyítványá-
nak. Hát még mikor fölkelve, megfogá kezét azokkal
a piskóta forma kacsókkal, szeliden nézett rá mély-
ges szemével, melyekből hála, köszönet, szeretet —
igen szeretet — sugárzott rá s aztán azt mondta cse-
des hangon: „Édes tiszteletes ur, szerettem volna kar-
jai közt maradni örökre.” — No már ekkor azt kép-
zelé magáról, hogy a Jákob lajtorjájának a legfelső
fokán áll s a feje benn van a Menyország vorzimbe-
rében; annyi bizonyos, hogy nem cserélt volna egy ad-
minisztrátorral.

Beh könnyű boldognak lenni, csak meg kell prób-
álni. A káplántól nem disputálta volna el senki, hogy
most a millenium következik. Ígaz, hogy a hintózás
ettől fogva ritkább időközökben rendezett, részint
mert a nagytiszt. ur mód nélküli haragra gerjede a
történet baleset miatt s anathema alá veté a hintót;
részint meg a lovak gyengülő állapotá tette kívána-
tossá, sőt elkerülhetlenné a mindennapi sport beszü-
ntetését. Tudni való ugyanis, hogy egy hintó nehézsé-
gű; azt is tapasztaljuk, hogy ahol módot adott
Isten a reform. papnak hintón való járásra, ott mint-
egy árnyékolásul többnyire homokot is termelt az előre
nem látó gondviselés, mely homokban az arisztokra-
tikus zörgő kerek is ugy megfogózkodnak, hogy az
előjárónak (már t. i. a lovaknak) minden erejükre,
néha annál többre is van szükségük a mozgás folyto-
nosság fenntartására. Egy-egy nehéz pillanatban,
mikor a Szellő a rudon keresztül teszi tapasztalt fejét a
Villámhoz, nagyon föltehető, hogy nem közös dicsősé-
gükről suttog, hanem azt látszik kérdezni desperálva:
„Ugyan Villám, meddig élünk mi még?!”

Habár tehát így a hintózás szűkebb korlátok közé
szorított is, azért a két boldog lélek lelt alkalmat a
találkozásra. Oh könnyebb szétválasztva tartani két
hadseréget, mely egyesülni akar, mint két egyetértő
lelket, mely tulajdonképen nem is kettő, hanem egy
lélek. Hiába távolság, falak s az őrszemek. Tanultunk
mi Pyramus és Thisbéról is, már pedig az nyomtatás-
ban van, tehát hinni kell. Elannyira, hogy a tisztele-
tes habzó érzelmeit a célját elért boldogság reménye
már-már mosolyogva simogató. Hajh de a balsors les-
ben áll a boldogság mögött, gyászos szomorúság borul
az öröme, mint ezt ugyancsak Pyramus és Thisbéról
olvashatjuk.

Ha az Aesopus „Cervus et Boves”-e szerint az
ur lát legtöbbet a gazdálkodás dolgaiban, ugy bizo-
nyára a mama lát legtöbbet leánya ügyeiben. A nagy-
tiszt. asszony is vette észre Arankának az uramöcsém
felé való hajladozását és nem vette azt jó néven, sőt
kárhözátásra méltó megfontolatlanságnak találá. —
Van az ugy az életben, hogy némely ember azon mű-
ködési körnél, azon állásnál, melybe a gondviselés hely-
yezé, nem ismer szebbet, fontosabbat, magasztosabbat,
és ez még jól is van így. Vannak aztán olyan halan-
dók, akik saját állásuknál, működési körüknél alanta-
sabbat, megvetésre méltóbbat nem képzelnek, és ez
már nem jól van így. Hát ezen utóbbiak közé tarto-
zott a nagytiszteletű asszony is. — Ő papnak nem ne-
velte a lányát, mert az legalábbvaló osztály, nem is
az urak között számít sat. — Pedig nincs igaza a nagy-
tiszteletű asszonynak, mert ez az osztály a világ vi-
lágossága s a föld sava, csak meg ne „izetlenüljön”.

Ott a városban ütött tanyát épen egy rakás mér-
nök, kik a határt kegyetlenül papirostra feszítették s
azt a drága földet kényük-kedvük szerint hasogatták
aprób-nagyobb darabokra. Nohát ezek közül szemelt
ki a nagytiszt. asszony egyet, aki csinos gavalléros
gyerek volt, ügyes társalgó, ami a fő; nagy családból
való, s ami még főbb, apja gazdag kereskedő, állítólag
emeletes háza van Temesváron vagy hol s több gyer-
meke nincs. Ezeknek s efféléknek kell végére járni min-
denek előtt; hogy szeretik-e egymást, az mellékes. —
Legfőbb szempont pedig az, hogy világi pályán van,
sokra viheti, lehet még közlekedésügyi miniszter is sat.

Még csak a neve ellen is volt kifogás szegény tiszte-
letesnek. Hogy is ne? Jánosnak hitták. Olyan közön-
séges név, hogy a kocsisok közt is akad akármennyi.
Aki János nevű emberhez megy férjhez, az okvetlen
szerencsétlen egész életére. Ő ugyan (a nagytiszteletű
asszony) végig szokta olvasni a furdövendégek névsor-
rát, de nem emlékszik, hogy valaha Jánost talált volna
köztük. Lám, mennyivel szebben hangzik az Arthur,
ahogy a kataszteri mérnököt hívják. Hja, bizon a név
lényeges.

De hát mit ér mindez, ha Aranka meg a tisztele-
tes nem ilyen elveket vallottak. És igazuk volt, mert
hiszen Keresztelő Jánost is Jánosnak hívták, még is
ilyen derék ember volt. — Aztán, hogy a mérnöki pá-
lya szebb volna: az sem áll. — Itt járn vizben, sár-
ban, agyagban, homokban; hasogatni a testit ennek a
minket hordozó földnek; végezni azt a tökéletlen mun-
kát a mely százféle felülvizsgálat és javítás után is
hibás marad. — Oh mennyivel szebb a hivatása egy
lelkésznek. — Járn a menyország térein, a hol angya-
lok hordják előtte a láncot örökös, viruló tájakon a
hitnek tagosítatlan határán, szolgálmi nem embereknek,
hanem Istennek s az üdvösség szent parcelláit osztog-
tatni a hivek közt.

Mint hogy azonban Aranka efféle nézeteket táplált,
annál fogva távol járt a mama elveitől s a viszony öreg-
bülése és melegülése folytán kikerülhetlen volt a ka-
tasztrófa, mely be is követezett.

Egy sugáros őszi napon állani való szőlőt szed-
tek. — Aranka és János messzire betévedtek a luga-
sok utvesztőin s mikor azt hitték, hogy senki sem látja
őket a bennük gyönyörködő Ur Istenen kívül: hát
szedtek ők olyat is, mi nem a venyigén terem, hanem
azért édesebb a világ minden állani való szőlőjénél. —
Négy ajk szokott teremni, s csak akkor van ize, ha
a négy ajk össze ér. — Hanem oh fátum! — A nagy-
tiszt. asszony ott állt a mellett a tiszteletes nem méltó
diófa mellett, mely egészen eltakará s egyszer csak el-
kezdett olyan beszélni hangon köhögni, a minőn szok-
tak köhögni azok, kiket arra semmiféle belső szükség
nem kényszerít. — Ugy szétrátdta a két szőlő szedő,
mintha nem is köhögés, hanem villám csapás ütött volna
közéjük. — Csak azzal nem voltak tisztában, vajjon
látta-e őket a mama, vagy pedig valami kecskesecsü
akadt a torkán? . Hazáig nem is szolt semmit. —
Már világos hogy nem látta. — A vacsoránál ugyan
vette észre a káplán, hogy hol egyik, hol másik vet rá
mérlegelő kemény tekinteteket, — de hát szokás az
alázatos emberre kemény tekinteteket vetni.

Másnap hivatik főnöke által ad audiendum ver-
bum. — El is felejtette a tegnapi csekélységet. Egész
szeliden kérdegetti tőle a nagytiszt. ur, hogy mint néz
ki a szőlő, remélhető-e jó szüret sat. végre így szolt:
Hanem uramöcsém állani való szőlőt máskor csak a lu-
gasról szedjen.

— János káplán nem érti el. — „De könyörgöm
a homlításokon igen szép fejek vannak.”

— Nohát, hogy azok a szép fejek (megnyomta a
szót) megérhessenek: uramöcsém még ma elhagyja há-
zamat, gondoskodtam számára más helyről. — Ezen
szavakra olyan világosság lett egyszerre az öcsémuram
agyában, hogy teljesen elsötétült vele a világ, elke-
zdett lágyulni, mint esős időben a malé. — „Kö-
nyörgöm, hát méltóztatik velem megelégedve nem lenni?”

— Ne beszéljünk róla uramöcsém; így a aram,
így fog történni. — Micsoda könnyű egy ilyen nagy
embernek a ki ekléziákkal labdázik elbánni egy sze-
gény rabszolgával?! Elbujt volna már János káplán a
tökével alá is, mint hajdan Jónás, két sifonérba is be-
nyitott, míg az ajtót meg tudta találni.

A sententia ki volt mondva, távozni kellett a ház-
tól s miután ezen közép lényekben az engedelmisség
erénye nagy mértékben ki van fejlődve, annál fogva meg-
adta magát a sorsnak, elindult mély regnációjával. —
Nyugodtan kell hordozni az élet terhét, a meddig a fel-
sleges Istennek gyönyörködni tetszik valakinek a vándor-
lásában. — Az mindenesetre pogány eljárás volt,
hogy elbucszni sem engedték a kisasszonytól, pedig
már rá tette a kilincse alázatos út újját, midőn elébe
plántálta magát a nagytiszt. asszony, hogy ne fardjon
tovább.

— Könyörgöm, csak köszönni akarok a kisass-
zonynak.

— Ne bánts. Arankának egy kis változása van.
— Ugy? — Nohát a Jehova Isten áldja meg
mindnyájukat!

Azzal ment tovább. Arcáról csak ugy sugárzott a
szerencsétlenség, míg magában keserű érzelmek közt
morzsolgató Erdélyi Jánosnak épen ezen alkalomra irt
versét:

„Mindegy a válás oh lányka nékem

Búcsúzza, vagy búcsútlanul,

Én sirni nem fogok, de érezni

Érezni mondhatatlanul.”

Mikor pedig ama bizonyos szoba ablaka alatt ment
el, valami csendes hang hallatszott onnan bévülről, a
mit ugy neveznek, hogy: z o k o g a s .

Igy el lévén követeve a somás eljárás, ugylátszó
nyugalom tért vissza a parochiára. A nagytiszt. ass-
zony nem győzte eléggé dicsérni saját erélyes föllé-
pését, melylyel férjét a leirt zarnoki eljárásra kény-
szeríté. — Majd bizon. — Nem papnak neveltem én
a lányom, az én családomban ne turkáljon, de ugyan
hova is tette az a lány a szemét, meg az eszté.

— Soha ilyent! No majd kigyógyul, elfelejti, ha
nem látja maga körül azt az alázatos bogarat. — Ha-
nem biz az nem ment olyan könnyen. Ami a szivben
van fölírva, nehéz azt onnan kitörülni. Az Arthur mér-
nök hiába sürgött-forgott körülte, a leány csak nem
vidult, olyan bánatos, pusztuló kinézése volt, mint az
erdőnek ősszel. Szeretett elvonulni, magánosan lenni,
olyankor kedvére kisírta magát. Siratta a szédült
idylt, saját magát, meg azt a jó embert, aki jobban
szerette őt, mint a lelke közepét. Az öreg ur el nem
tudta gondolni, hogy mi baja az ő aranyos leányának.
Gyakran meglepte sirás közben s szerető keblére vonta.
„Mi bánt édes kis lányom, miért busulsz, hervadsz, mi
bajod?” — Nincs annak — nagytiszt. ur — egyéb baja
a kerek világon, minthogy csuklik és sir.

Egyszer aztán beteg lett, ágyba esett. Egy kis
változása van a nagytiszt. asszony szerént, majd el-
mulik. De elmulik egy hét, kettő is s a kis változás
csak nem változik jobbra, sőt a szép Aranka szemláz-

tomást kezd ólomvá változni; szintelen, halavány ólomvá. Az orvos, miután megtudá, hogy azelőtt kinn voltak kocsikázi, kisüté, hogy megfázott, nem kell az őszi szép időnek hinni. A hintó sebesen megy, nagy légvonat támad körülte, kétségkívül a hintón fázott meg. Mely alapos doktori állításra csaknem a tüze rakatta a hintót az öreg ur. — Az ő kis lányának ilyen betegséget szerezni! El is adja legközelebb az átkozott portékát; grófoknak való az, mint az uram-ösem mondta.

Csakugyan is megfázott Aranka, de nem a teste, hanem a lelke, az reszket most belül. Hejh annak a léleknek melegítője, éltetője, sugara, napja vajh merre jár? . . . Mindenki kérdegetti tőle, hol fáj kedves leányom, mid fáj aranyos gyermekem? Ha felelni merne, tán meg is mondaná, hogy az élet fáj.

Gyönyörű este volt. A nyitott ablakon ümlött be a langyos őszi levegő, hozva a virágillatot a beteg virág szobájába. Szótalanul, levere állottak a szülők az ágy mellett, hallgatva nehéz pihegését a leánynak. Az anya megszólal: „Nézd csak kedves leányom, Arankám lelkem, mit hozott neked Arthur Pestről, no nézd hát!” — A beteg erre szinte bosszankodva fordult befele. Hozhatja neki Arthur az egész Pest városát. — „Nagyon nehezen van — folytatá az anya térjéhez sugva — az orvos azt mondta, hogy most áll be a krízis . . . Istenem, Istenem!”

Künn az a kedves őszi mélaság feküdt a tájon; peregő lomb nem suttogott, száradó fű nem zizegett, az egész kék égboltozat mintegy visszafojtott lélekzetel hallgatott, hogy ne háborgassa a beteg angyal szendégését. A nagytiszt. ur szó nélkül áll ott, mintha lelke messze, messze járna multban vagy jövőben. Egyszer aztán előveszi a nagy kék zsebkendőt, törülgeti azzal elsőben a karszéket, majd az ágy párkányát, míg lassan feljut vele a szeméig, melyből vastag cseppekben kezd hullni a meleg víz:

— Látod mamácska — mindig mondtam — lá-

tot, hintót sze-rez-tél, ha-nem a lá-nyodat el . . . vesz-ted . . . ted!

Pattantyúk.

Egy asztalos legény, ki sokkal jobb szereté a kulacsot mint a gyalut forgatni, Pestnek vevé útját, hogy ott munkába állhasson, hiába inté őt édes anyja, hogy ne menjen, mert az ilyen naplopó és csavargó sehol sem kap munkát; ő mégis elment, és egy hónap mulva ily tartalmu levelet irt anyjának: „Kelmed mindig azt mondotta édes jó szülém, hogy én haszontalan csavargó vagyok, és sohasem fogok pesti mesternél helyet kapni. Pedig nagyon csalatkozott ám, mert még csak 4 hete vagyok Pesten és már is nyolc mesternél dolgoztam.”

Sz . . . n történt. Seh. S. kereskedő egyik r. kath. tanítónak azért mondta fel bolti adósságát; mert a tanító nem táncolt a bálban zsidó nővel. A tanító elment a községházába pénzüért, hogy adósságát kifizesse s ott értesült, miszerint az illető kereskedő egész mult évi közköltiséggel tartozik. A tanítónak erre az a jó ötlete támadt, hogy a községi pénztárossal leíratta a zsidó tartozását, s a nyugtát elküldte a zsidónak saját tartozása fejében.

Tanár. A tüdő épen olyan az embernél, mint a levél a fánál, avval lélekkik. — Mire való hát a tüdő? Gyermek. Pajslí lesz belőle.

Hasznos tudni valók.

A nedves falak kiszáraitására. Honig Mór a „Gy. M.”-ban a következő keverékkel való bevakolást ajánlja: Veszünk 1 rész finomra tört üvegpórt, 3 rész szénport, 2 rész bécsi meszet, 5 rész szurkot s 1 rész lenolajat. Az egészet összekeverve egy fazékba tesszük s addig

melegítjük, míg a szurok megolvadt, mire jól megkeverjük. Most a keverékből egygyé lett anyagot a fal nedves helyére tapasztjuk s homokkal behintjük. A falak így kezelve csakhamar szárazak lesznek. Mi ezen eljárásnál jobbat és egyszerűbbet is ajánlhatunk, hogy ha a nedvesség a talajból a vakolatot át húzódik felfelé. Nevezetesen verjük le a vakolatot, a kő- vagy a téglafelületig mázoljuk be folyékony kátránnyal a falat s ha a kátrány a falon megszáradt, vakoljuk azt be vízhatlan mésszel készült vakolattal és a fal nem lesz többé nedves; a vakolat sem fog azontul lehullani.

A liszt jósága s tisztaságáról meggyőződhetünk, ha egy maroknyi lisztet veszünk s jól összenyomván egy tányérra helyezzük. Ha a liszt egy halomban marad a tányéron, úgy a liszt elég tiszta; ha ellenben szétfúlik, úgy ásványi alkatrészekkel volt hamisítva, vagy pedig már igen régi.

NYILTÉR.)

MATTONI-FÉLE

BUDAI KIRÁLY KESERÜFORRÁSOK

Csák Ferenc-forrás, Hunyady Mátyás-forrás.

Szt. István-forrás, Gróf Széchenyi István-forrás

Mattoni és Wille, Budapest.

Kapható minden gyógyszerárban és ásvány v. z. sz. eltes. en.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS. Lapfajladonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

DITTMÁR-féle lámpa-raktár. Prágai keztyük raktára.

GOLDFAHN árubazárja ZOMBORBAN.

Az árúk túlhalmozottsága és az üzletnek a melléképületbe leendő átköltözése miatt

hatalatlan olcsó árak.

Dús választékú

selyem-, bársony-, pamut-, cérna-szalagok, csipkék, belésszövetek. Legújabb paszomány-, atlasz- és bársonydiszkek, kötőpamut és cérna.

Nagy raktár férfi- és női fehérneműekből.

KIHÁZASÍTÁSI KELENGYÉK.

Derékfűzők. (Mieder), utazóbőröndök és táskák urak és nők számára

Napernyők, legyezők, esőernyők gazdag vegyességben.

Valódi amerikai varrógépek minden szerkezetben 5 évi jótállás mellett.

Valódi Chinaezüst- és alpaca evő-eszközök a cs. kir. szab. Berndorf-féle gyártól.

TEA-, KÁVÉ-KÉSZÜLTÉK. — SZIKVIZKÉSZÜLTÉK.

Sebészeti és műszerek, övszerek gumi és halhólyagból, gumi-parnak, sérvkötők stb. — Látszerek, finom tajtékpapák, szivarszi, kák, dohányzó- és szivarozó-szerek, pénz- és dohánytárcák s minden e szakbeli árúk a legjobb minőségben.

PIPERE- MOSDÓ-, FÉNYŰZÉSI CIKKEK: parfüm, foppor, rizopor, hajfestőszert (egrin) és mindenféle toilete-tárgyak Treu, Naglisch & Co. gyártól.

Minden néven nevezendő ALKALMI AJÁNDÉKOK.

Üzletemet a n. é. közönségnek ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

4-1 GOLDFAHN SÁNDOR, kereskedő Zomborban (a főutcában).

Minden idegyre alkalmas cikkek.

Valódi amerikai varrógépek.

Gyermekkoszik. Játékszerek.

4662. szám. tkvi. 1882.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Jiretz Julia bécsi lakos végrehajtónak Kopetzky Jakab végrehajtást szenvedett hódásgh lakos elleni 250 frt tőke és járuléki követelésének kielégítése végett a zombori kir. törvényszék és a kulai kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság területén levő, a hódásgh 657. számú telegkjk. foglalt Kopetzky Jakab nevében álló A. I. alatti 219/C. hr. sz. ház hely 160 frtnyi kikiáltási becsár mellett 1883. évi június hó 21-ik napján délelőtti 10 órakor Hódásgh községházánál megtartandó nyilvános végrehajtási árverésen, szükség esetén a becsáron alul is eladatni fog.

A vevők által leteendő bánatpénz a 160 frt 10%-a.

A vételár két egyenlő részletben és pedig az első rész az árverés napjától számított 30 nap alatt, a második rész, melybe a bánatpénz beszámítatni fog — ugyanaz naptól számított 60 nap alatt az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a kulai m. kir. adó mint letéti hivatalnál lesz fizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek ezen kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóságnál tekinthetők meg.

Ezen árverési hirdetmény az összes érdekeltekkel közöltetik, ugy ezen tkvi hatóságnál kifüggesztetik és annak területén lévő községekben köröztetik.

Kelt Kulán, a kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóságnál 1883. évi március hó 28-án.

Sztojkovits, kir. aljbíró.

180. sz. eln. 1883.

Árlejtsési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíró elhelyezéseül szolgáló kinestári épület kijavítása, illetve átalakítása céljából, a zombori kir. törvényszék elnöksége f. évi május 30-án 410/eln. sz. a kelt rendelvénye alapján az árlejtsési f. évi június 21-én a. e. 8 órakor fog aldlírott kir. járásbíró irodájában megtartatni; — az előirányzott munkák következők, és pedig:

kőműves és napszámos munkák	561 frt 90 kr.
ács munkák	1179 „ 93 „
asztalos munkák	218 „ — „
lakatos munkák	160 „ — „
üveges munkák	48 „ 30 „
mázoló munkák	90 „ — „
Összesen	2258 frt 13 kr.

Mi is azon hozzáadással tétetik közhírré: hogy vállalkozni óhajtok az árlejtsés megkezdése előtt fenti kikiáltási árnak megfelelő 10% bánatpénzt lefizetni, és hogy az előirányzott iratok úgy az árlejtsési feltételek a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Kulán 1883. évi június hó 2-án.

Hirobony, kir. járásbíró.

Egy kereskedő gyakornok, ki rőfőskereskedésben több éven át működött s szakmáját kitünően érti, ajánlkozik valamely vidéki városban levő üzletbe gyakornoknak. Beszél magyarul, németül. Információval Bergl Emil jankováci izr. vezértanító szolgál.

4861. szám. tkvi. 1883.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Malivuk szül. Szantovatz Krisztina laliti lakosnak Lázits György laliti lakos elleni 80 frt tőke és járuléki követelésének kielégítése végett a zombori kir. törvényszék és a kulai kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság területén levő a laliti 559. sz. tkjvben foglalt Lázity Gyuka és neje szül. Krivokutya Julia neveiken álló A. I. alatti 168. hr. 415. ö. i. sz. házból Lázity Gyukát felerészben megillető jutaléka 200 frtnyi kikiáltási becsár mellett 1883. évi június hó 25-ik napján délelőtti 10 órakor Lality községházánál megtartandó nyilvános végrehajtási árverésen — szükség esetén a becsáron alul is eladatni fog.

A vevők által leteendő bánatpénz a 200 frt 10%-a.

A vételár három egyenlő részben és pedig az első rész az árverés napjától számított 30 nap alatt, a második rész ugyanaz naptól számított 60 nap alatt és a harmadik részletet — melybe a bánatpénz beszámítatni fog — ugyanaz naptól számított 90 nap alatt az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a kulai m. kir. adó mint letéti hivatalnál lesz fizetendő.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek ezen kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál tekinthetők meg.

Ezen árverési hirdetmény az összes érdekeltekkel közöltetik, ugy ezen tkvi hatóságnál kifüggesztetik és annak területén lévő községekben köröztetik.

Kelt a kulai kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóságnál 1883. évi március hó 28-án.

SZTOJKOVITS, kir. aljbíró.

Fehérnemű-varrást és himzést

úgy nemkülönbön

előnyomást

6-2 a legújabb mintákkal elfogad

özv. JUBA BETTI

a Zrínyi-utca özv. Sztanojevics-féle házában,

pontos szolgálat és jutányos ár mellett.

Hirdetés.

A zombori magyar olvasókör (Horváth-Falcione-féle ház) emeletén 5 utcai szoba, előszoba, konyha, pince, fákamara és padlásból álló lakás 1883. november hó 1-sejétől (esetleg előbb is) bérebe adatik.

Közelebbi feltételek Tárcay Mór köri igazgató urnál tudhatók meg.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitünő hatásnak bizonyult köhögésnél, gége bajknál, gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlebadban (Csehország).

Árlejtési hirdetmény.

A zombori m. kir. kincstári uradalmi jószágigazgatóság kerületéhez tartozó alább irt kincstári uradalmi, tiszti, gazdasági és kegyuri épületek helyreállítása iránt Zomborban a m. kir. jószágigazgatóságnál **1883. évi június 15-én** 9 órakor délelőtt és esetleg a délutáni órákban is nyilvános árlejtés fog tartatni.

A vállalkozni szándékozók az árlejtéshez azzal hivatnak meg, hogy magukat 10 % bánatpénzzel ellássák. Az árlejtés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10 % bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is elfogadtnak.

Az írásbeli ajánlatokban határozottan kiteendő, hogy az ajánlattevő a költségvetést és föltételeit ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti.

A költségvetések Zomborban a m. kir. jószágigazgatóságnál a rendes hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek — Az épületek a következők:

Tétel szám	Az épület megnevezése	Az uradalom megnevezése, melyhez az épület tartozik	Kikiáltási ár o. é.		Tétel szám	Az épület megnevezése	Az uradalom megnevezése, melyhez az épület tartozik	Kikiáltási ár o. é.	
			frt	kr				frt	kr
1	Feketehegyi koresma épület	Kulai uradalom.	430	65	11	Ópalánkai koresma épület	Palánkai uradalom	637	49
2	Kulai	" "	707	14 ⁸ / ₁₀	12	Obrováci	" "	590	25
3	" kut	" "	30	37	13	Paragai	" "	540	98
4	Hegyesi paplak	" "	180	75	14	Bukini	" "	711	21
5	" templom	" "	383	56	15	Szántovai ispánlak kert kerítése	Apatini szántovai uradalom.	63	50
6	Kucurai gör. kath. templom	" "	900	27	16	Apatini sörbáz épület	" "	3875	36
7	" paplak	" "	407	25	17	Gombosi révbáz	" "	61	63
8	" róm. kath. paplak	" "	106	47	18	" csárda	" "	187	23
9	Kereszturi gör. kath. paplak	" "	440	44	19	Bezdáni koresma	" "	552	20
10	" templom	" "	970	59	20	Kolluthi	" "	217	49

Magy. kir. Jószágigazgatóság.

Zomborban, 1883. évi május 22-én.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 6784 számú végzése által Jónász Samu zombori lakos javára Hay Lipót zombori lakos ellen 180 frt tőke, ennek 130 frt után 1882. évi február hó 27-től, — és 50 frt után 1882. évi május hó 16-tól 6 % kamatai és eddig összesen 47 frt 10 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 381 frt 20 krra becsült szoba butorzat, házi eszköz, a zsina-góában négy pad, nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 100/1883. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, végrehajtást szenvedett Hay Lipót szelencse külvárosi lakos lakásán leendő eszközzésére **1883-ik évi június hó 10-ik napjának délutáni 3 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1883. évi május hó 28. napján.

Császár Gyula,
kir. bírósági végrehajtó.

1394 szám.
polg 1883.

Árverési hirdetmény.

A palánkai kir. járásbírósnak f. évi 1284. számú végzése folytán Rudinger és Herez bécsi cég javára Cyril Stojakovits özvegye és fia alperesnél 468 frt 69 kr. tőke s járulékaik erejéig lefoglalt 43 vég vászon, 100 tölgy törzs, 1 ló és két bolti asztal Ó-Palánkán alperes lakásán f. évi június hó 13-ik napján reggeli 9 órakor elárvereztetni fog.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi 60. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Palánkán, 1883. május 29-én.

Ifj. Paulovits Márton,
kir. bírói kiküldött.

Árlejtési hirdetmény.

Almás községében építendő leányiskolával kapcsolatos munkák az ehhez — a téglá kivételével — szükségletű anyaggal együtt leendő biztosítására f. évi június 14-én d. e 9 órakor Almás községébe tanácstermében szóbeli versenytárgyalás tartatik, melyre a mondott határidőt megelőző nap esti 5 óráig a községi előljárásnál benyújtandó írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtnak. Pályázni óhajtók kötelesek a megállapított költségvetési 18755 frt 95 krnak 5 %-kát bánatpénzzel az árlejtés előtt letenni. Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Elfogadtnak ajánlatok az egyes munkákra is.

Az erre vonatkozó okmányok, műszaki tervek s költségelírányzatok, — ugy az építési feltételek is, a községjegyzői irodában a szokott hivatalos órákban betekintheők.

Almás, 1883. évi május 21-én.

3—2

Az építészeti bizottság.

IDEI TÖLTÉSŰ

mindennemű

az európai összes gyógyforrásokból

közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő

természetes

ÁSVÁNYVIZEK

kaphatók: FALCIONE GUSZTÁV kereskedésében ZOMBORBAN.

*—5